

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Песма над песмама.

Могу бити сто табака
И милион реди. —
Без позива на предплату
То ништа не вреди.

Па баш нек је пуно шале,
И слатке и горке, —
Без позива на предплату,
Можеш плашит' чворке.

Може бити виц до вица
(Што већ ређе бива), —
Без позива на предплату
Пуст се савак снови.

И сатира може бити
Јериконска труба, —
Без позива на предплату,
Баба је без зуба.

Можеш смерат' пуно шетња,
Чупавих чланака,
Без позива на предплату
Немаш опанака,

Ђука, Шука; Ђира, Спира,
Могу стат' на глави, —
Без позива на предплату
Лађа им се дави.

Свака песма може бити
Од педесет грама, —
Ипак позив на предплату
Песма ј' над песмама.

Ал и позив може ићи
У запећ да дрема,
Ако зове и призива, —
А одзива нема.

За то браћо, држимо се
Кад смо већ почели;
Јер публика „Стармаломе“
Смрт ил живот дели.

Шетња по Новом Саду.

CXXXIV.

Наше календарције, који гатају о времену, че-
шће се преваре, те нам донесу снег и мећаву баш у
оне дане, кад се природа најумиљатије смеши и сун-
це тако жарко и умилно сија, да се до колена у блату
искаљамо. То је сасвим обична ствар, па јој се да-
нас више и не чудимо, јер смо на календарске лажи
тако већ навикнути, као да све календаре пише и из-
даје уредништво „Пестер Лојда.“ Али да природа
вара и да нас обмањује, то је штогод нечувено, јер
смо до сада држали, да су закони природини тако
исто необорими и да се тако исто чврсто држе, као
„Устав“ Србије при изборима посланика и при држа-
њу скупштине. Али гле чуда! На Туцин-дан изгледа
нам, као да је велики петак, тако је ведро и топло
време, те место да поред вруће пећи читамо новине
а оно (баш као на велики петак) чујемо све неко кле-
петање. И иначе нам природа за ово доба године
није природна. Уместо да је Карловачки магарчев брег
снегом покривен и на Тенгеру лед стао, а оно је брег
сув и зелен, на Тенгеру Карловкиње платно беле и
ноге перу, а снег се завукао у свој двор, а лед нас
бије сасвим са друге неке стране. Па и по целој Не-
мачкој и Аустрији тако је топло време, да го-
спода у тим земљама ни мало нису жељна да окусе

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

руског чаја. Нема вам сад ни оне уобичајене зимске картаније, кад се многи, који су прави Козаци у томе послу, по цео дан у топлој соби забављају, сада се сви по топлом времену шећу, а Козаке не желе ни да виде. Наше миле Српкиње, које зими, кад није време за шетњу, купују силне добре књиге па читају, сад на благом овом времену нити купују, нити читају какве књиге и листове, јер је хвала богу лепо време, па се не мора седети у соби као роб, него може се и ићи куд год (на „јаузн“). Нема вам сад ни Штросмајерове окружнице, као што то иначе бива о божићу, кад није овако топло, него кад падне мраз. Исто тако нема ни карловачког сабора, а да је снег и мећава, будите уверени, да би га сазвали. Учитељи се туже, да сад пред божић не добијају прасица, шунке, јаја и т. д. од дечијих родитеља, као што је то било у старо време, кад је мраз и снег о божићу долазио, а не о довимма. Ђурчије и дрвари такође приповедају, и уверавају нас, да су божићи много веселији, кад је цича зима, него сада, кад је човеку врућина и у хладној соби и кад се го-наг зноји у („дамфбаду.“)

Природа се дакле ове године изврнула на налич, те дакле ова зима нема лица. А иначе је јануаров патрон — Јанус — два лица имао, и ако се управо тек за овај сада рећи може да је дволичан, дакле би био сасвим способан и достојан, да му онај карловачки богослов химну напише и где год за време ручка (т. ј. док други ручају) отпева.

Јест! Тако ми и треба!

ПОДЛИСТАК.

Шта учини љубав.

Ја, који вам ово приповедам, ја сам човек путник, путујем непрестано као вечити жид; путујем лети, путујем зими, с пролећа и јесени; путујем у интересу велике бечке фирме Bofeles et Puff, — примам нарудбине за њихов еспап, кушим рачуне, пролонгирам менице, аузглахујем криде или водим езекуције, — као што видите, све такви послови, којима се не почињу хумореске. Али ја сам ипак морао тиме почети, — не тога ради да тиме препоручим фирму Bofelasa et Puffa (која се баш не би радовала „Стармаловој“ препоруци), већ што ће те из мога приповедања видети, да ја ни лане ни ове године на божић нисам био код куће, — па ако вам се у напред не представим као „рајзендер“ по дужности, могли би ме још држати за каквог простог скитницу и пробисвета.

Еле лане сам божићовао у Н. код мога пријатеља Младена К. . . . који се те јесени оженио. Ту сам провео лепо и красно. Младен је честит и ваљан човек, његова Даница је красно и мило створење. Свега имају доста, а воле се као голуб и голубица. За три дана упознао сам цео њихов брачни живот. Младен је човек на своме месту, чини својој жени све што се чинити може, а она, заиста не има више само две жеље, — једна јој је жеља да је муж води у Италију, у Напуљ, — ничега другог ради, већ само да види Везув. А друга јој је жеља, да се

Хоћу ја да се шалим са природом, Русима и Козацима — и с другим стварима, с којима се не треба шалити!

Таман ја она горња посматрања написао и поред њих тврло заспао а кад се у јутру пробудих, а оно цича зима; блато од којег су се јуче још могли „Виделови“ чланци месити, скоцало се и окаменило, Реомир на своме термометру показује прстом на 10 гради испод ништа, а кад погледах на прозор, а оно никог на улици само два смрзнута пекара и три угрејена ноћна стражара.

Тако ми и треба! Ја сам време у река о! Морам потражити „Вечити календар“ да видим каква је трава добра од урока, те да је до пролећа употребљујем, можда ће урок попустити, те време омекшати.

А дотле ваља седити у топлој соби, те читати Германов „Божићни поздрав“ по чијем језику и ортографији најбоље познати можемо, да је Даничић умрло.

Аб.

У ШТИПЦИ.

□ У манастиру Гргетету украдоше шунке од 19 свиња, па се у новинама јавља, да је однето 74 шунке. Ал један математичар је израчунао да од 19 свиња (4×19) треба да има 76 шунака! Две су дакле појели калуђери у пост!

□ Новине јављају, да су неки разбојници код Руме похарали пошту и убили кочијаша и пратиоца.

Младен окани тога проклетог пушења дувана, јер што истина истина, Младен је страстан дуванија. Што се тиче прве жеље, сва је прилика била, да ће јој се испунити. Муж јој обећава, да неће жалити трошка, ако не баш на лето које долази, а оно за цело на друго лето. Али, што се тиче друге жеље, што се тиче дувана, то би била велика жртва, ту је велики чвор.

Даница баш не може да подноси дуван, а Младен баш не може да га напусти. Даница мора да бежи у трећу собу, кад Младен цигарету запали; а како је то тешко њој, која би тако радо непрестано седела близу њега, бар само тако близу да може чути куцање срца његова — а то се наравно из треће собе не чује. Младен је покушавао да иде у кафану, да се тамо до миле воље напуши, па да је код куће миран. Али где је кафана! та она је још много даље него трећа соба, и Даница се онда чинило као да их бескрајна бесконачност или бесконачна бескрајност раставља. Па ипак, она није могла да поднесе дуван, а он није могао да се одучи од пушења, ма да су се силно волели, да би душу своју једно за друго дали. И то је била једина магловита страна њиховог иначе тако ведро и чистог брачног живота.

Тако су стојале ствари лане на божић.

Ја сам после божића отишао од њих и целе године сећао сам се како сам пријатно код њих провео.

Кад ове године, опет пред божић, пут ме нанесе опет у близину места Н.—И ја удесим тако, да и ове године код њих божићујем. Седесмо на бадњи дан при вече-

Сад се можемо надати, да ће новине скорим јавити да су злочинци ти побегли (као обично) из затвора свог у Вуковару.

4 Како никад не чујемо да су лопови похарали из каквог манастира коју центу пустињачког корења и црнога лука, него све неке шунке и кобасице, — ал оно ваљда чувају калуђери под сигурнијом бравом!

⊕ Ја држим да је српска слога тако већ готова и утврђена, да је не ради полемика између „Заставе“ и „Српског кола“ сасвим и излишна и да јој ништа више допринети неће.

* Сомборци су ревеом сазидали ново здање за „Српску читаоницу“ и као што веле, то је здање права палата. А новосадска читаоница? И за њу се може рећи да је — палата.

△ Др. Емилијан племенити Радић вели у својој посланици, да ово ништа не ваља што се радило у нашој цркви од год. 1868. — Па зар ни то, што је Герман метнут за патријара?

Искреност списатељска.

У Београдским новинама има један књижеван оглас у ком неки Ј. Ђ. Авакумовић оглашује своју нову књигу и почиње свој глас овако:

„Моје дело „Продужени злочин“ и т. д.

ри, сви вољни весели, и расћеретани. После вечере скочи лепа домаћица, донесе сребрну пикслу са најфинијим дуваном, мету га преда се, направи цигарету, запали је, — а ја разрогачих очи гледајући како пуши као Турчин. Не могох да верујем очима својим. А домаћица мету дуван преда-ме нудћи ме да и ја запалим. Учинило ми се као да сањам. Направим цигарету, и гурнем дуван пред Младена, да и он прави и запали. Младен се насмеши и рече: Хвала, ја не пушим! — Е онда ми се већ соба окренула натрашке, и ја сам се укочио од чуда и покора.

„Ако бога знате, људи, шта је ово? Разјашњујте ми брзо, или ме пуштајте на поље, да идем, да видим, да се није цео свет тумбе окренуо!“

И Младен и Даница прснуше гротом у смеј.

„Е кад сте тако радознали, драги госте наш, а ви слушајте, ми ћемо вам све испричати!“ Тако рече красна домаћица синајући мирисави теј у беле порцеланске шољице. „Де Младене, почни ти.“

Младен се накашља и поче овако: „Елем ти знаш како смо лане стојали puncto дувана. Као што видиш одношаји се сасвим изменили. Све до јуна месеца трајало је оно стање, као што је било лане кад си нас оставио. Даница је желела да ја оставим дуван, а ја нисам могао. Јуна месеца Даница се мало разболи, брзо је оздравила, али лечник ми саветоваше да је пошљем на неколико недеља у Мехадију. Тешко ми је било, јер ја нисам могао кућу оставити да с њоме идем. А њу не пустити, кад се тиче њена здравља, ни то нисам смео учинити. Елем ја

Нека нам не замери г. Авакумовић, ми не познајемо ни њега, нити дела му, дакле не можемо му дело осудити, али препоручили би многим нашим списатељима, да своје списаније и они тако препоруче. т. ј. Моје дело, продужени злочин и т. д.

Претплата у натури.

Један мађарски лист оглашује, да ће од сада примати претплату не само у новцу, него и у натури. и. пр. у житу, масти, и т. д. И сад ћемо дакле у том листу моћи читати оваке „Одговоре администрације“:

Г. Н. Н. у З. — Од послате претплате Ваше за наш лист остало вам је $\frac{1}{4}$ киле масти за идучу годину, које смо вам за добро уписали.

Г. Б. С. у Ж. — За текућу четврт имате нам послати још 25 дека сланине.

Г. У. П. у С. — У име рабата урачунавамо вам као скупитељу по метера сламе и један рупњак жита.

Г. С. Н. у Б. — У вашем рекомандованом писму нашли смо 1 шунку и 5 кила сочива, кад пошљете још 3 киле грашка онда сте намирили претплату за целу годину и лист ће вам се уредно слати.

Пречастн. г. ф. Л. у В. — Послати нам рестлови од ружичала, као батакови, обарене кобасице, погаче, црвена јаја, могу се само у по цепе рачунати, јер је уредништво само половину могло употребити.

Г. З. Г. у Ш — Поједини бројеви нашега листа стају $\frac{1}{4}$ фунте мацуна. И т. д. Аб.

њу са кума Тином опремим и пошљем у Мехадију. сам остао сам, а мени терет паде на срце; онда сам тек осећао како је жарко љубим. Сваки дан сам јој по двапут писао; сваке ноћи сам је по сто пута сањао; сваког часа сам име њено споменуо, — али то је мени све мало било — све бих хтео да какво велико дело, какву велику жртву за њу учиним, и ха — на једаред ми паде на ум: какву жртву! срам те било; та ти ниси био кадар ни дуван да оставиш њој за љубав. И та помисао паде ми као камен на душу. И ја се одлучим да дуван оставим. Док се она у Мехадији купа, ја ћу се од пушења одучити, па каква ће тек радост, каква изненада бити, кад се Даница кући врати, и нађе својег мужа, који више није дуваница. Али, да себи сасвим затворим врата повратку у дувански свет, ја сазовем неколико пријатеља на вечеру, и том приликом распоклањам им сав мој дуваницајски прибор и пред њима се свечано заверим да дуван за навек остављам. Хуља и нитков био, рекох, ако реч моју не одржим, и ви, браћо, треба да ме презрете, ако ме кад видите да пушим. И тако се ја одучих од дувана, за љубав мојој драгој Даници. — Хајде, Данице, сад ти продужи!“

Даница се чисто мало застиде и рече: „Добро, али ја нећу умети то тако живо описати. Но што му драго, како знам. Чујте дакле, драги госте! Кад сам дошла у Мехадију, наравна ствар, да су ми мисли све биле код куће. Кад уђем у своју собу а мени нешто необично. Чинило ми се, да би ми та празнина сношљивија била, кад би та соба бар малко на дуван мирисала. Кад добијем од Милана пис-

Ћука и Шука.

Ћука. Јеси л' чуо Шука, да су неки лупежи похарали манастир Гргетек?

Шука. Шта наопако, да нису однели кога калуђера?

Ћука. Не, него су похарали манастирску библиотеку.

Шука. Па каква су дела однели?

Ћука. Однели су 74 шуњке, 120 пари кобасица, 16 куленова и 6 пола сланине.

Шука. Хо, то су све класична дела! Знаш да је Шилер радо јео шунке.

Ћука. А и шунка воле Шилера.

Шука. Па јесу л' била дела та свезана?

Ћука. По старинском обичају била су пре тога увезана у — у свињску кожу.

Гамбета.

Шта ј' Гамбета роду своме био,
Република заборавит' неће.

Што је света на четири стране,
На гроб овај од свуд пада цвеће.

Твоје гране пружале су хлада,
А топлота ишла ј' из твог дебла, —
Република грејала се њоме, —
Ал мало и зебла.

Снага ти је изнемерна била,
Свима страшна с величине њене,

— Могло б' доћи да ту грдну снагу
Слабост људска крене — — —

Твоја прошлост Француској је дика
(На гробу ти више и не траже).

— Нико незна, нит' ће кад год знати,
Шта се данас у земљу полаже.

Д.

Чини добро, не кај се.

Банат је негда хранио половину Угарске; сад је дошло време да је он (свега) сит.

Срби су некада бранили ову домовину од Турака; сад је дошло време да им „Турски Народ“ зајам враћа.

Манастир Раваница је негда гојио благоутробије и гумана Ратковића; сад је дошло да цела Фрушка гора спасава Раваницу од глади.

Бонту је преклане поклањао сатове; сад је дошло време па он добива године.

Босна је негда нама слала сувих шљива; дође вријеме, па сад ми њој враћамо још много сувљу просвету.

„Видело“ се негда дигло на леђима радикалаца; зато се сада политични морал стоструко диже (или бар треба да се диже) на искуству радикалаца.

мо, омиришем га да ли се осећа на дуван, — и чисто ми неправдо кад се преварим, — све мислим: можда је болестан па не може да пуши. Али поћу га сневам како сам по соби шета и пуши: око њега магла од дувана, па не могу добро да га видим, је-ли му кошуља лепо изнеглана, је-ли му марама лепо везана, па онда, — баш човек може којешта да снева, — учини ми се као да гутам онај дим око њега. само да га могу боље видети, јели здрав, јели здрав, јели расположен, да није сувише брижан и невесео. Гутам тај дим, а он ми се чини тако пријатан, са свим противно него што бива на јави. У јутру се смејем лудом сну, — али ми не излази из главе. Све помишљам: чиме би Милана изненадила, кад кући дођем? Наједаред, као муња севну ми кроз главу: научи се и сама пушити, па ти онда дуван неће бити несносан. Онда нећеш морати искати од Милана ту велику жртву, да теби за љубав дуван остави; а како ће се он томе радовати! Кума Тино, рекох ја мојој куми, знате ли шта, ја хоћу да се научим пушити. Нема ту ништа, немојте ви мене одговарати, што рекох рекох. Ево вам задајем своју поштену реч, ја ћу од сада да будем прави дуваница, и ако то не урадим, назовите ме кукавицом; јесте ја вам се свечано заклињем, да ћу од сада дуван пушити. И ја онда купим дувана и одам се на тај до онда мрски занат. Како ми је било с почетка, то не тражите да вам опишум, — живе су то муке научити се пушењу. Али кад се једном прекужи оно најтеже, — онда постане страст. И за време мога бављења у Мехадџији ја се тако научих на дуван, да сад баш и кад ме не

би заклетва везивала, не знам како бих се од њега одучила.“

„Сад би већ даље могао и сам продужити“ рекох ја.

„Па де да чујемо!“ рекоше они.

„Ви дођосте из Мехадџије кући са цигаром у усти.“

„Јесте, тако је.“

„А кад то Младен виде, он у место радости пребледе од страха.“

„Управо тако.“

„А кад ви чувате, да се Младен међу тим одучио од дувана, и да се заверио никада више не пушити, а ви падосте као из седмог неба.“

„Са свим сте погодили!“

„И ви се сад кајете, што се научисте пушењу.“

„Да богме. Али заклетву не смем да погазим.“

„А ти би, Младене, сад волео, да смеш с нама у друштву једну цигаретицу запалити; али си се заверио, па сад мораш да трпиш.“

Младен ми не даде јасна одговора, само рече: „Но сад већ шта је ту је; како је да је. Човеку, који није дуваница није баш најмилије кад му жена тутун пуши; али кад се сетим да је цео тај преврат, цело то чудо љубав учинила, онда се и у диму женина дувана осећам сретан пресретан.“

Но Даница баш није пушила као Турчин, — две три цигаретце на дан, то је било све, та то баш није много, особито кад је од заклетве.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Ћира. Бадава. И сама судбина прави калембуре.

Спира. Како то.

Ћира. Ја сам увек помишљао, који ће од данашњих виделовачких министра први одпирити. И ево канда ће први да одпире **Пиротанац**.

Ћира. Даклем онај братац вели да нема више народне странке; све је то само шала и игра.

Спира. Угрисао се за језик. Оно што је народу кроз толике године било светиња, тиме се он неће играти, нити ће то изиграти. Него би рекао да се неки други играју из кола кучке.

П у с л и ц е.

Један домишљан рече за Гамбету: док је само отаџбину бранио, он је био **Леон**. Али кад би дошло време, да би он друге нап'о, — онда би био **Наполеон**.

Кажу да је на виловачкој скели тако опасно, да би се цео луксуз, који се нашим новцем у Пешти прави, могао онде за тили часак удавити.

У Пешти су бројали и набројали да има 506 женскиња, које живе од свога њеморала. (Мушки, још нису избројани.)

Гарашанин пише начелницима шифрирана писма; пита колико где има људи **по уздани**. (По уздани неће баш бити, — него још има само неколико **за уздани**.)

Све лтудирам, како је то баш „напредњацима“ на ум пало, да у Србији треба нарочито министарство за трговину.

У Паризу ими 23.000 жена, које не знају читати („**Нумор L.**“ то не верују, они веле да нема жене која не зна читати, ако ништа друго а оно бар мужу **адикурац**).

И ми смо после прешли на други разговор, и били смо весели и расположени као и лане на овај дан. Младен је тако хуласто гледао кад Даница своје усне напући, а из ње покуља прамен сивога дима. Наједаред скочи понесе мало огледало и мету га Даници пред лице, и нешто јој на уво шапну.

Даница се насмеја, велећи: „знам већ, знам!“

Они су знали, ал ја нисам знао; док и мени не рекоше. Па знате ли шта је то значило?

Милан је то више пута радио. Кад Даница своје лепе уснице набрежи и из њих дим пусти, он јој поднесе огледало, и пришапне: „Ето, драга моја, сад си видела **Везув**, па не морамо ићи чак у Италију, кад га имамо код куће.“

Но Даница је била и тиме задовољна, — кад се већ троши новац на дуван, нека се бар уштеди путни трошак у Италију.

P.

Ескулапијаде.

Бележи их Озрен.

11.

Лечник (млад и леп). Шта вам фали го споћице?
Госпођица. Ништа, господин докторе.
Лечник. Па што сте ме онда звали?
Госпођица. Док ви нисте ту били, дотле ми је нешто фалило.

12.

Једна стара госпа донесе у апотеку рецепт у коме је и нешто мало арсеника прописано. Апотекаризвади врло мало арсеника и тачно га поче мерити да неби дао више него што је прописано. Стара госпа видећи, како тачно мери рече му:

„Али молим вас, драги господине, не будите баш тако велика ципија, та то је за једно сирото сироче.“

13.

Госпођица. Молим Вас господине ако Бога знате, ослободите ме од овог бола, па ма што морала платити.

Зубни лечник. (Клекне пред госпођицу.) О госпоћице! За један пољубац ћу вам извадити ако желите и све зубе бесплатно.

14.

Једне ноћи од прилике око два часа пробуди неки човек богатога лечника Д. и замоли га да отиде ш њиме у неко оближње село, да помогне некој болесној жени. Лечник Д. даде одмах упрегнути своја два коња у кола седне у њих и понуди тога непознатог човека да у кола седне.

Кад су већ близо тога села били, искочи тај непознати човек из лечникови кола и рече:

„Хвала вам, велика вам хвала господине докторе што сте ме доведе довели. Ја сам био врло уморан па нисам знао како куће да се докопам. Тада се сетих ваших брзих и добрих коња, који су ми ето сада добро дошли. Ја вам још једном захваљујем на учињеној услузи и желим вам да сретно кући приспете.“

За тим га нестане у помрчини.

15.

Лечник мужу. Јели попила ваша жена ону медицину коју сам јој ја преписао?

Муж. Она је није попила јер јој је била здраво горка.

Лечник. Него . . .

Муж. Него сам ја метнуо мало шећера у медицину па сам попио, да неби пропао новац који сам издао апотекару.

16.

Професор (ђаку) Шта би ви прво и прво радили кад би се који болесник са запаљењем плућа на вас обратио.

Ђак. Ја бих га одмах вама послао.

17.

Лечник. Но је ли вам данас штогод боље?

Болесник. Боме није . . .

Лечник. Сигурно се нисте владали по моим наложима.

Болесник. Та знате . . .

Лечник. Но шта је шта сте учинили? Ја то морам знати.

Болесник. Ви сте ми наложили, да једем чорбе, зеља и мало печења.

Лечник. Па . . .

Болесник. Печења нисам могао јести.

18.

Тврдица. Ја већ видим господине, мени већ нема никакве помоћи па за то вас молим гледајте да што пре умрем и то ако је могуће још пре нове године.

Лечник. А зашто баш пре нове године.

Тврдица. Јер ћу се тако моћи од силни трипелта опростити.

19.

Лечник. Драга Софијо, ја сад морам ићи једноме болеснику али за по часа ћу опет бити твој.

Жена. О драги мужићу, пусти сирмака да и даље живи а ти остани код мене.

20.

Професор (предавајући о некој болести). Против те болести употребљују се два средства — али ни једно не помаже.

Бирташима о новој години.

Како ли ћу да завелим,
Бирташима да зажелим?
Ако многу прођу винца,
Желео бих пијаница;
Зажелим ли мање тога,
Онда по њих зло, до бога,
Али кад се промислимо,
И па ово помислимо:
Пијанаца ј', знаде свако.
Било доста и до јако;
Па и сад је к'о и лане,
Једном с' смрине, другом сване.
Који „банчи“ док не сване
И пијуцка док не падне,
Том помоћи не мож' нико,
А бирташи ви толико.
Сваки може вино пити
Ал умерен ваља бити;
Умерит се није лоше
Тако пију и код Тоше.
Отуд види сваки живи,
Да бирташи нису криви.
Ако који јадник падне
Или с тога баш пропадне!
Па кад они нису криви
Нека буду здрави живи!
Породица нека мила
У дому им буде чила.
Још им желим лецу срећу,
Па и банку коју већу,
Не бил откуд срећа дала,
Да с' и добрих сете дела:
И на оно — што свиштују —
Коју пару да жртвују.
Јер бирташи — многи веле —
Милостиње слабо деле;
Племенита дела — кажу —
Најслабије потпоможу,
И кад дају да се кају
Јели тако, они знају.
А мени се тако чини

Ко да неко у тишини,
У тишини распитује:
„Па колико“? да жртвује.
Што се тиче тог „колико
Одговарам ма толико:
Колико је ових дана
С вином продо и Јордана.
Г . с . . . њ . . . ци

Здравко.

Још једна „Slovincu“, па крај.

Међер неће нико да призна своју погрешку, ма му се како пријатељски и штедљиво предочила. На сваку приметбу мора се одговорити. јер дабогме, срамота би било кад не би људи били непогрешиви. А кад човек нема шта да одговори, он само треба да изврне ствар натрашке, па ни бригеша, — може полемисати десет година.

Ти нас обеди да ми не поштујемо заслуге Даничићеве. Е, баш си момак од мегдана! Али, човече божи, ми признајемо као и ти, да је Даничић: „Слово и род разгласио,“ само запесмо за реч „разгласио,“ као што у твој епиграфу стоји — а то смо изреком замерили само твој филологу или коректору.

Ми замерисмо твој епиграфу, што су у њему саме бомбастичне фразе, — али кад си ти баш хотимице написао (или примио) нешто, што није ни проза ни поезија — нека ти је просто; ми се са твојим укусом нећемо вући клипка.

Ти изврну и направи, као да смо ти ми замерили, што си осмртницу Д—ћеву штампао ситним словима. Ни је, брате, веруј, — већ погледај добро у свој лист, па ћеш видети, да си ти ту осмртницу донео баш под насловом „Sitnice.“ (Али ми за то не бедисмо тебе злом намером, већ ти само преговорисмо непажњу.)

Бранећи свој епиграф, ти нас упућујеш, да се не пачамо у оно, што не разумемо и напомињеш нам ону изреку: Sutor non ultra soperidam“ (Ципелар нека се држи своје ципеле). Но тај твој савет са свим је излишан; — ми смо се и без њега тако владали. Ципелар се није макао даље од ципеле, — јер твој епиграф није ништа друго, него баш оно, што Немац зове — Stiefel.

Но зато ипак ми можемо остати своји људи, и исправљати један другог. Данас ми тебе — сутра ти нас А прекосутра опет ми тебе, — а наткосутра опет ти нас. Јер, драги мој драговићу, ако нећемо тако, — а ми боље никако.

Једном сајдији.

Сатови се твоји
Међу чуда броје;
Представите само
Себи ово двоје:
Они могу — чујте —
Лежећи да — стоје.

Сваки је почетак тежак.

Можда ће кога интересовати да чује како је наш браца Љуба М — први пут јео кренвиршле. Ево, како он сам приповеда:

Кад сам се опростио шегртлука и постао трговачким калфом, одем ти ја у пивару, да први пут свога века једем кренвиршле. Кад сам ушао у пивару, нисам хтео да седнем ма где, него изберем лепо место, где су седели још више господара. Па да, — мислио сам — нисам више шегрт, кипира ми. Пошто сам новаца таман толико имао, колико треба за пар кобасица, то, наравски, о пиву ни разговора није било. Еле ја наручим пар кренвиршли, што ми келнер таки и донесе. Не видеви ножа ни виљушке мислио сам да је келнер тај алат заборавио донети, те пречекам док ми и то донесе. Топла кобасица пуши се, а ја седим па гледим, и већ сам се у себи почео љутити, што ми се још никако не доноси нож и виљушка. — После неког времена примети келнер моје чекање и оклевање, па ће ме запитати: „А што ви, млади господине, не једете ваше кренвиршле, него се хладе?“ Ја му мало попречно одговорим: „А како да једем, ваљда прстима, кад ми нисте донели ножа ни виљушке!“ — Чим сам то изрекао, приметим да се неки, који су ту седели, почеше смешкати и намигивати. А келнер ни пет ни девет, већ ми јасно у брк рече: „Но, и ви сте ми много кренвиршла јели, кад вам треба нож и виљушка!“ Сви гости прснуше у смеј; зграбим шешир, напустим кренвиршле, — па беж на поље. Од тога доба знам да се кренвиршле једу прстима.

Ц

Знак времена

Знате ли ону лепу песму к. Н. што се почиње *Онам*, онамо, за брда она? — А што питам кад знам да је сви знате! Али не знате да је та песма ових дана и на немачки преведена и то у уредништву старе бечке „Пресе“. — Ево како гласи прва строфа:

Dahin, dahin! Hinter den Bergen,
Dort, wo der Himmel den Boden streift,
Dies' Stammes Glieder wohnen.

Auf, Brüder! — Alle und alle die Waffen ergreift.
Заиста, — ова је песма и у немачком преводу лепа (кад је оно гр. Андрашија рекао, да се у Босну може ући са батаљоном војника и једном музичном бандом сигурно је мислио, банду која ће ову песму свирати, — и заиста би уз ову песму излешан био и батаљон војника, — само што би се морала песма певати у оригиналу, а не у немачком преводу)

Међу тим бележимо као знак времена, да бечка „Преса“ сада ову песму преводи, — можда ће се кадгод с њоме и опријатељити.

Преч. Господину.

Емилијану племенитом Радићу.

Читао сам вашу посланицу, али ја бих вас лепо молио, да у другој посланици просто и разветно без оноликих силних цитата докажете, да је то закон-

то, кад се сазове и зборни сабор, па ту од 75 зависних и независних посланика гласају њих 11 зависних за Гермама, а осталих 64 независни — против њега, па ипак мађарски министри израде да он буде патријар, јели он онда законити патријар и одговарали он онда вашој дефиницији аутономије, где велите, да је „црквена аутономија односној цркви државним законом обезбеђено право, да се може у смислу својственог свог црквеног учења и својственог свог црквеног права слободно управљати“

Један члан пастве

на коју сте управили Вашу учену посланицу.

Позив на претплату.

„Стармали“ јавља на све четир стране света да ступа у шесту годину свога пунонадежног живота.

Пошто од нове године влада планета Марс, то је и „Стармали“ за добро нашао да се својски оружа (Да би се избегао сваки неспоразум, ваља знати да је његово оружје само морално оружје, али ће ударати и на оне, који се служе неморалним оружјем).

За оне митре (и Фарисеје) који веће да седе с миром, има он велики митролез.

За ону погану дечурлију, која ишту од чика субвенције крајцару, има он оштар бич.

За лажне напредњаке има он острагушу, која никад не слаже.

За оне, који воле да пузе, има он добру топузину.

За цидије има добрих, јаких циди.

За неотесане свађације, има он оштрих тесака.

За „Видело“ има нове оштре мумаказе.

За полутане има он целотане и т. д. — јер нећемо цео арсенал свој да набројимо, — то не раде ни друге велике силе.

И тако нам за идућу годину ништа више не треба, него здравље од бога и верност наших дојакошњих претплатника, који ће сваки још по једног новог донети. И онда ће се моћи од „Стармалог“ искати да запева песму: „Радо иде Србин у војнике.“

Уредништво „Стармалог.“

Од наше стране имамо додати ово:

Кад би се наша публика збиља нашалила, па се одавала овом „Стармаловом“ позиву боље него лане, ми са своје стране не би жалили и већег трошка, доносећи слике и прилике из савременог народног живота. Али овако ми се тек таворимо, животаримо, дотежући једва крај с крајем, непрестано изгледамо на те боље дане, на многобројнији и топлији одзив наше претплатничке публике, која би једина кадра била да нас још боље загреје и унапреди ово подухеће у сваком погледу. Кад би се претплатили на „Стармали“ само они, који су имућни и који би то лако могли учинити — овде разумемо само оне који тај лист врло радо читају — „Стармали“ би бројао

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

своје претплатнике на хиљаде. Али кад један претплатник позајима свој лист на читање многим, често имућнијима од себе, који не држе никаквог листа, него живе мољакајући непрестано час овај, час онај лист да прочитају — онда наравно да „Стармали“ мора тако свесним и родољубивим „чтецима“ запева-ти ону познату песму: „двајест кућа једну краву музу, још се хвале да се добро ране.“

Цена је „Стармалом“ изложена на челу листа.
Издаваштво „Стармалог“.

Молимо за пресуду.

У 28. бр. овога листа расписали смо награду за најбољу оригиналну хумореску и за другу која буде после ове најбоља; а пресуду, која је најбоља оставили смо нашим претплатницима.

Рок је истекао. Сад молимо претплатнике наше да пресуде.

Има 7. оригин. хумореска, које могу добити награду. И то су по реду:

- 1., Ја као курмакер.
- 2., Таковски врт.
- 3., Неколико прта из живота мога пријатеља Стеве.
- 4., Последњи лумперај.
- 5., Мали узроци.
- 6., Харалампије Гагић.
- 7., Шта учини љубав.

Ми молимо претплатнике наше, да се пожуре са пресудом, коју ћемо чекати до св. Саве, и онда ћемо у 3. или 4. броју наступајуће године обзнанити резултат овога suffrage universela. Свако нека јави коју од ових хумореска сматра као релативно најбољу, а коју као другу, — али са пуним потписом свог имена. Гласати могу сви претплатници а и они који „Стармалог“ добивају бесплатно или у замену. — Волели би да нам се то пошље дописном картом, на којој да не буде написано ништа друго, само то. А ако ко у писму пошље у коме и друго што има, то ипак нека пресуду своју обашка напише на артији у величини дописне карте, да нам буде олакшано при бројењу гласова.
Уредништво „Стармалог“.

Књижевни оглас.

Лаз. Нанчић као одговорни уредник, а штампарија Ветла и Веронића као издавалац и власник, оглашују да ће од нове год. у Вршцу издавати недељни лист за материјалне и просветне интересе народне, под именом:

СРПСТВО

Они умољавају сва уредништва српских и хрватских листова, да обзнане излазак њихова листа, — што ми овим чинимо.

Програм, који је у огласу опширније изведен, по нашем мњењу пуно одговара сувременим потребама народним.

Цена је листу за Аустро-Угарску годишње 5 фор, на по г. 2 фор. 50 — четврт год. 1 фр. 25. За Србију 12. — 6. — 3 динара.

Издавалац гарантује да ће лист излазити пуну годину дана и у том случају, ако претплата не буде довољна да трошкове покриве.

ПОЗИВ

НА ПРЕДПЛАТУ

Концем ове године истиче претплата већини наших поштованих претплатника, које овим учтиво умољавамо, да своју претплату за времена поневити изволе, како би им се лист без прекидања сласти могао.

Исто тако позивамо уљудно и остале сународнике наше, да својом претплатом притеку у помоћ овом подуху, које се једино потпором народа одржати и развити може.

Ко је пратио за ово кратко време наш лист, могао је разабрати и правац и начин, којим идемо за остварањем оних великих начела, која смо у програму своје истакли, и којих ћемо се и отсада верно држати.

Ми смо се од своје стране трудили, да наш лист уздигнемо на висину сувремене дневне књижевности. Брине ће наша бити и на даље да га на тој висини уздржимо. Прикладним уводним чланцима расправљаћемо сва политична питања, која на дневни ред долазила буду. Осим тога ћемо у истима нарочиту пажњу обрађивати на прилика нашег народа, а као орган српске странке у троједници, на прилике у овој ужој нам отаџбини. У политичном и новинарском прегледу наћи ће читаоци обавештаја о свакој политичној положају у свету. За забавну лектуру у листку нашем спремили смо се посебно и у идућој години почећемо доносити један роман из светеке књижевности, који своје опште припознате литерарне вредности имаде, и који ће читалачку публику веома занимати и уједно забавним путем многоме поучити. И иначе ћемо настојати, да у сваком погледу одговоримо свом задатку и да „Српски Глас“ буде вредан потпоре народа нашега, коме ће једино служити љубављу и пожртвовањем.

Мислимо дакле, да се можемо поуздано надати лепом и свестраном отзиву српског читалачког света.

Претплата, огласи и наплата огласа нека се изволе управити на администрацију листу, а само оно, што се односи на уређење листа, уредништву „Српског Гласа.“ Наружбине без новаца не могу се уважити.

„Српски Глас“ излазиће и на даље дванут недељно и стаје за аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине: на годину 8 фор. или 20 динара
на по год. 4 " " 10 "
на четврт 2 " " 5 "

Скупљачима уступамо 10% за њихов труд.

У Руми 16. (28.) децембра 1882.

Уредништво „Српског Гласа.“

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. М. Ђуља

РЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златап новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедана, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н.Саду.